

NYÁRIDÉZŐ

A SZERVEZET, AMELYNEK VITORLÁJÁBÓL SOSEM FOGY KI A SZÉL

*A Természetfilm.hu Egyesület által 2013-ban alapított
PET Kupa az eddigi legeredményesebb nyarát zárta: összesen
14,5 tonnányi hulladéktól sikerült megtisztítani a Tiszát.*

SZERZŐ: DORÓ VIKTÓRIA | FOTÓK: BANKÓ JÓZSEF

Míg hét évvel ezelőtt bohókás természet szerető emberek furcsa, hulladékból készült hajóinak versenyeként emlegették a Felső-Tisza mentén élők a PET Kupát, addig mára az ország egyik legismertebb és leghatékonyabb környezetvédelmi akciójává vált. Ehhez az elhivatottságon és a kreativitáson túl

szükség volt arra is, hogy a szervezői csapathoz az évek során olyan emberek csatlakozzanak, akik egy-egy kapcsolódó szakterület (hulladékgazdálkodás, marketing, kommunikáció stb.) képviselőiként tudásukkal hozzájárulnak a PET Kupa fejlődéséhez. Ma már egész évben rendezvényeket, hóna-

pokon átívelő hulladékszedési akciókat, csapatépítő tréningeket, szakmai egyeztetéseket szerveznek, kiállításokon vesznek részt, filmvetítéseket, előadásokat, iskolai foglalkozásokat tartanak. Három fő céljuk az élővizek védelme, a vízi sportok (kajak, kenu) népszerűsítése és a közösségépítés.

Eredményeik önmagukért beszélnek.
7 év alatt:

- » 403 irdatlan mennyiségű hulladékot tartalmazó terület felderítése,
- » 67 terület megtisztítása a hulladéktól,
- » 48 tonna hulladék eltávolítása,
- » 100 hulladékból készült hajó a mérélgük.

Mindez nem jöhetett volna létre annak a csaknem száz önkéntesnek a hathatós segítsége nélkül, aki az évek során megfordult a PET Kupákon vagy az év közbeni ártértakarító akciókon, netán kiállításokon állt helyt, vagy fordítással segítette a PET-kalózok hírét vinni külföldön.

A 2019. év azonban minden eddigi aktivitást túlszárnyalt.

A nyarat egy „meglepetés” PET Kupával indították. Először fordult elő ugyanis, hogy nem egy, hanem két tiszai versenyt hirdettek meg. Az I. Ti-

sa-tavi PET Kupa június 14–18. között zajlott a Tiszafüred – Tizzaszőlős – Tizsanána – Dinnyéshát – Kisköre szakaszon. A „kis” PET Kupát egyrészt azért találták ki, hogy a Tisza más szakaszait is elkezdjék megtisztítani a csatlakozó csapatok és az önkéntesek, másrészt a rövidebb időtartammal a kevésbé edzett (vagy kevesebb szabadságú) érdeklődőknek igyekeztek kedvezni. A versenyre hét csapat jelentkezett, s három vízen töltött nap alatt háromtonnányi hulladékot gyűjtött össze a partot szegélyező nádasból és az ártérből.

A győztes a Kötivízig csapata lett, a második helyezett a PET Vidra, a harmadik pedig a visszatérő PETúnia. A PET Vidra teljesítménye azért is lenyűgöző, mert a legénység tagjai csak a verseny kezdetén ismerték meg egymást (szemben a baráti, céges csapatok legénységével), mivel a kapitány, Ljasuk Dimitry a közösségi

médiában toborozta a csapatát. Végül több mint száz jelentkezőből választotta ki azt a tizenkét embert, akinek elkötelezettségét és tettvágyát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a csapat a második helyezést érte el a kiélezett versenyben.

Az I. Tisza-tavi PET Kupa „hozadéka”, hogy a szennyezettség mértékét látva az egyik fiatal résztvevő, Párdy Bence úgy érezte, nem tud és nem is akar visszatérni korábbi élete mókuskerekébe. Munkáját feladva július 1. óta Tiszafüreden él, és napjait a folyó megtisztításával tölti. Eddigi mérlege 300 zsáknyi szelektálásra váró hulladék. Szinte a fanatizmus határát súroló eltökéltsége sokakat megérintett, ennek tudható be, hogy a közösség anyagi támogatásának köszönhetően ősz végéig biztosan folytatni tudja a munkát.

A nyár következő mérföldköve a Hulladékmentes Tisza projekt elindu-

lása volt, amely nem kisebb célt tűzött ki maga elé, mint két év alatt nyolcvantonnányi műanyag hulladék begyűjtését a folyóból és árteréből. A feladat elvégzésében az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a Tisza menti vízügyi igazgatóságok lesznek a PET Kupa segítségére, a projekthez szükséges anyagi forrást pedig a The Coca-Cola Foundationtól pályázat útján elnyert támogatás nyújtja. Az első nagyszabású clean-up akciót július 26-án tartották Kiskörénél, amelyhez a PET-kalózokon túl mintegy 70 Coca-Cola-önkéntes is csatlakozott. A résztvevők lelkesedését mutatja, hogy alig négy óra alatt másfél tonnányi hulladékot gyűjtöttek össze.

Emellett a projekt lehetőséget ad kutatásra is. Önkéntesek, kutatók és vízügyi szakemberek GPS-jeladókkal követik majd nyomon a tiszai műanyagpalack-zajlás lefolyását, és feltérképezik a legsúlyosabban szenny-

yezett területeket. A harmadik feladat az összegyűjtött hulladék új és innovatív hasznosítási módjainak feltárása és fejlesztése. Ezt a három fő tevékenységet támogatja és egészíti ki a szemléletformálás: kiállításokat, szakmai találkozót tartanak, s folytatódik az ismeretterjesztő és rövidfilmek, valamint internetes videók készítése is.

Végül elérkeztünk a 7. PET Kupához, a hagyományos felső-tiszai versenyhez, amely az eddigi leghosszabb szakaszt járta be Tivadartól egészen Záhonyig augusztus 3–11. között. Az utolsó, Tiszamogyorós–Záhony közötti, 23 folyam-kilométeres szakaszon még sosem járt a flúgos futam, így egy ismeretlen partvonalat térképezett fel. A részt vevő 16 hajó összesen 320 fős legénysége több mint 10 tonnányi hulladéktól mentesítette a folyót, aminek a 60 százaléka újrahasznosításra alkalmas PET-palack.

Ezzel mintegy 6 tonnányi hulladéknak sikerült együttes erővel meghosszabbítani az élettartamát, nem beszélve arról, hogy ennyi potenciális mikro-műanyagtól mentesítették a vízi ökoszisztémát.

A verseny győztese 2017 után ismét a Tilos hajója lett, második helyezést ért el a nemzetközi csapat, az ICPDR (Nemzetközi Duna-védelmi Bizottság), míg a 3. helyen a dunaföldvári Azta-keservit, a Hangák és a Siemens Evező-SÖK csapata osztozott.

A 7. PET Kupán részt vevő baráti társaságok, civil szervezetek és cégek alkotta csapatok mind visszatérők voltak, ami alapján kijelenthető, hogy aki egyszer már hajózott a Tiszán hulladékból készült PET-hajón, szembesült a szennyezés mértékével, és megérezte a közösségben rejlő elementáris erőt, az újra és újra át akarja élni az élményt.